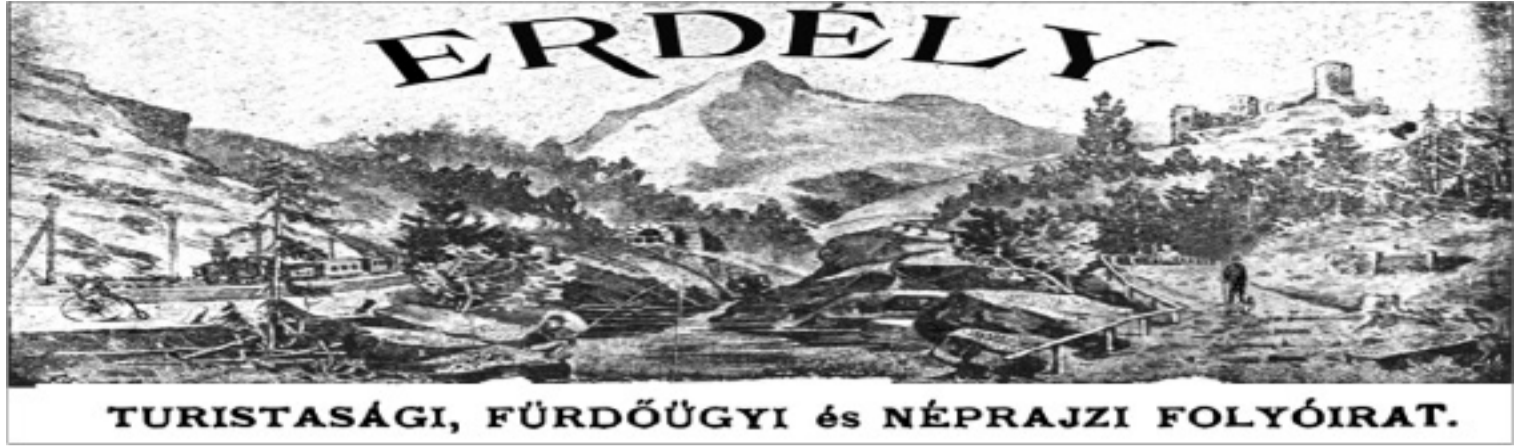

Erdély

ALAPÍTVÁ 1892-BEN

Új sorozat, 193. szám
2024/9.Az Erdélyi Kárpát-Egyesület
– Kolozsvár 1891 ÉrtesítőjeSzerkesztőség (info@ekkolozsvar.ro):
Kismihály Boglárka,
Tóthpál Tamás.
Főmunkatárs: Pál GyöngyiA következő lapszám megjelenik:
2024. október 18.**Dunántúli élmények kastélyok és múzeumok bűvöletében****KOVÁCS ZSUZSA**

Csoportunk a legmelegebb júniusi napokban indult hatnapos dunántúli kirándulásra, amelynek során Fejér, Veszprém és Somogy vármegyékbe látogattunk.

Kirándulásunk első napja nagyrészt utazással telt, a délutáni órákban érkezünk Dinyenyésre, ahol a Várparkot látogattuk meg. Itt, a ma már csak romokban létező középkori magyar várak makettjét készítették el az eredetivel azonos anyagból, kőből, téglából, fából, földből. A várak parkon belüli elhelyezése sem véletlenszerű: a történelmi Magyarország térképét formázó sétányon belül, az eredeti elhelyezkedésüknek megfelelően vannak felépítve. A makettek kívül megépült egy Árpád-kori település, szekérvárral, palánkvárral, egy 11. századi fatemplomot is felépítettek, benne magyar oltár áll. A skanzenben megtalálhatóak a korabeli veremházak, állattartást bemutató építmények, valamint a Kárpát-medencét felölelő fazekaskiállítás is megtekinthető.

Kirándulásunk második napján Várpalotára mentünk, Veszprém vármegyébe, ahol Petrovics László, a helybeli Városházépítő és -védő Egyesület elnöke kalauzolt bennünket. Városház sétánkat a Thury téren kezdtük az 1848–49-es szoborcsoportnál, himnuszunkat elénekelve tiszteltük a hősök előtt, akik életüket áldozták a magyar szabadságért. Vezetőnk mesélt nekünk a város történetéről, a középkorban virágzó mezővárosról, a 14. században épült várkastélyról, amely a török korban királyi végvár lett, leghíresebb védőjéről, Thury György várkapitányról. Jelenleg az épület falai között több történelmi, régészeti és képzőművészeti, bányászati, vegyszeti kiállítást találunk, ezeket mi is meglátogattuk. A várfokon sétálva nagyszerű panoráma tárult elénk a városról. Ezután a Zichy-kastélyba mentünk, amely az ország egyetlen Trianon múzeumának ad otthont. Itt bizony sokszor a könnyeinkkel küszködve néztük-hallgattuk az első világháborút lezáró eseményeket és az azt követő vérzivataros történelmi folyamatokat bemutató kiállítást. Ezt a nyomasztó hangulatot oldotta némiképpen a Várpalota közelében kialakított Nagy-Magyarország park. A terület középpontjában, egy díszparkban, a történelmi Magyarország járható körbe, amelynek határát virágágyásokkal szegélyezték. Ugyancsak itt láthatóak az 1896-ban felavatott millenniumi emlékoszlopok több-

méteres makettjei, amelyek ma már jellemzően nem találhatók meg, de egykor jelképei voltak a történelmi Magyarországnak. A látogató így megismerheti Dévény, Pannonhalma, Munkács, Pusztaszer, Zimony, Brassó, valamint Nyitra hajdani látványosságait.

Kirándulásunk harmadik napján is Petrovics László vezetett minket. Ekkor Sólra mentünk, a több mint ezeréves templomba, ahol a hagyomány szerint Szent István királyunk is járt. Egy 1009-ben kiadott oklevél a Szent István vértanúról elnevezett kápolnát említi, amelyet Szent István király építtetett fogadalomból a Koppány felett 997-ben aratott győzelméért. A csata helyszínét a közelben valószínűsítik. A helyi református lelkész mutatta be nekünk az ország legrégebbi magyar építészeti falusi kistemplomát.

Utunk következő állomása a Somogy vármegyei Siófok, a Balaton déli partjának fővárosa. Itt született 1882-ben Kálmán Imre, a világhí-

Az 1896-ban felavatott millenniumi emlékoszlopok többméteres makettjeinek egyike (Brassó, Cenk)

rű operettkomponista. Egykori szülőháza ma emlékházként működik. A szülőház földszinti termeiben megtekinthető kiállítás bemutatja Kálmán Imrét, az embert, pályafutásának fontosabb állomásait és magánéletének érdekesebb történeteit. A kiállítás anyaga kiter a Bécsben, Amerikában, Párizsban töltött éveire is, érzékeltetve, hogy a zeneszerző a sikeres

A gyönyörűen felújított Nadasdy-kastély Nádassdladányban

pályafutása csúcán sem szakadt el hazájától és szülővárosától. A városban tett sétánk során meglátogattuk a Főtér ékeségét, a város szimbólumát, az 1912-ben épült vasbeton szerkezetű víztornyot, ahol, mint minden ide látogató turistacsoport, mi is csoportképet készítettünk. Megnéztük még a szoborparkot, a Makovecz Imre tervezte evangélikus templomot, a zenepavilonban operettmúziumát hallgattunk, Kálmán Imrével fényképeztünk.

A Balaton partján továbbhaladva érkezünk Balatonszemesre, a Latinovits Zoltán Emlékmúzeumba, ahol az állandó kiállítás a 45 éves korában máig tisztázatlan körülmények között elhunyt színész-királynak állít emléket. Az Országos Színház-történelmi Intézet és Múzeum anyagából készült állandó kiállítás Latinovits Zoltánról, a 20. század második felének egyik legnagyobb magyar színészeréről, emberi, művészi hitvallásáról, pályájának fájdalmas félbeszakadásáról mutat be pillanatokot, a színész írásai, fotói, pályájának dokumentumai segítségével. A múzeumlátogatás után a balatonszemesi temetőben róttuk le kegyeletünket a színészkirály és féltestvére, Bujtor István sírjánál.

És, ha nyár és Balaton, akkor fürödni is kellett, ezt nem hagyhattuk ki. Jól esett egy kicsit felfrissülni a kánikulában.

Kirándulásunk negyedik napján Tác-Gorsiumba mentünk. Ez Magyarország egyik legjelentősebb római kori romterülete. Az első századi katonai tábor helyén épült város Alsó-Pannonia központja volt, egyik legnagyobb és leggazdagabb település, lakói római polgárijoggal rendelkeztek. Különleges élmény volt a kétezer éves romok közt sétálni, ismerked-

ni az ókori élettel, a gyakran mai szemmel is modern építkezésekkel, de a legérdekesebb az időszakos kiállítás volt, az első kínai császár agyaghadserége. A 20. században felfedezett leletek kedvéért sokan Kínába utaztak, most meg idehoztak közel ötven darab anyag- és mérethű másolatot, hogy testközelből csodálhassuk a 2200 éves agyagkatonákat. Ezt vétek lett volna kihagyni.

Ezután a gyönyörűen felújított Nadasdy-kastélyt látogattuk meg Nádassdladányban. Nagyszerű tárlatvezetésben volt részünk, megismerkedtünk a család és a kastély történetével, megcsodáltuk a szebbnél szebb belső tereket: ősök csarnokát, könyvtárat, kápolnát, bejártuk a kastélypark egy részét. Utána visszamentünk Székesfehérvárra, ahol a Nemzeti Emlékhegyet, a középkori romkertet látogattuk meg. Itt állt egykor a Szent István által alapított Koronázó templom, itt koronázták meg királyainkat a mohácsi vészig, egy részüket ide is temették, itt őrizték a koronázási ékszereket is, egyszóval a középkori magyar királyság legszentebb helye volt a török hódoltság előtt, a székesfőváros. A törökök által lőporraktárnak használt templomtorony felrobbanása okozta a templom vesztét, amely kifosztva, romosan állt 1938-ig, amikor Szent István király halálának 900-dik évfordulójára rendezett ünnepségre alakították ki a mai Romkertet és a Szent István szarkofágját őrző központot, amelyet Ábrahámszék Vilmos fal-freskói díszítenek.

Az ötödik napon Gánt közsébe látogattunk, ahol a Bauzitbánya Múzeumot és a Földtani parkot tekintettük meg. A múzeumban a bauxitbányászat történetével, eszközeivel ismerkedtünk, majd a terület bemu-

tatására létrehozott tanösvényt végigjárva, marsbeli tájon sétálva csodálhattuk meg a földtörténeti korok emlékeit, az alapkövet színpompás árnyalatait, amelyek a különböző ásványoknak köszönhetően a sárgástól a lilásvörösre terjednek. Szinte hihetetlen ez a csodálatos színvilág!

Ezután megint egy kastély következett, a fehérvárcsurgói Károlyi-kastély. A hatalmas, száz szobás romantikus kastély egy részében szálloda, vendéglő működik, egy részét a család használja, de azért maradt még látogatnivaló is, ahova csak tárlatvezetővel mehettünk be, elég szigorú feltételek mellett.

Utána újból visszamentünk Székesfehérvárra, éppen jókor, kora délután, a múzeumok éjszakájának kezdetére. Elsőként az óramúzeumba mentünk, azután a Szent István-székesegyházba tértünk be, amelynek altemplomában állították ki III. Béla király és felesége, Antiochiai Anna szarkofágját. Övék az egyetlen épségben fennmaradt királysír, amelyet 1848-ban találtak meg a régészek az egykori koronázási templom romjai között.

Meglátogattuk a Fekete Sas Patikamúzeumot, a Csók István képtárban az Ókori Kína kincseivel ismerkedtünk, az egyházmegyei múzeumban Szent István fejerekléjét kerestük meg, elsétáltunk az országzászlóhoz és az országalmához. Hazatérőben Kati néni szobrának az orrát is megsimogattuk, így búcsúztunk az egykori székesfővárostól.

Kirándulásunk utolsó napja utazással telt, gondolatban újra végigjártuk a helyszíneket, rendeztük az emlékeket, küldözgettük egymásnak a fényképeket és terveztük a további kirándulásokat.

31. EKE Vándortábor Aknasugatagon: egy önkéntes tapasztalat-morzsa

Bár több mint egy hónapja ért véget az aknasugatagi EKE Vándortábor, a Kós-teljesítménytúra körüli zsongás miatt még arra sem jutott idő, hogy beszámoljak az ott tapasztalt élményekről, pedig bőven lett volna amiről. Miután tavaly megszerveztem életem első vándortáborát úgy, hogy azelőtt sosem vettem részt az EKE legnagyobb turistatalálkozóján, alig vártam, hogy végre résztvevőként is belekóstoljak a tábori élményekbe. Hogy a kellemes összeköthessem a hasznossal, a tavaszi OVT-közgyűlésen bejelentkeztem túravezető-segédnek is, így még nagyobb izgalommal és kíváncsisággal vágtam neki az egyhetes kalandnak.

KISMIHÁLY BOGLÁRKA

Amikor tavaly ősszel kiderült, hogy a szatmári EKE vállalja a következő tábor szervezését, teljesen biztos voltam abban, hogy a résztvevőknek életre szóló élményben lesz majd részük, hiszen a szatmári EKE-sek legfőbb jellemzője a profizmus. Bár ők is úgy vágtak neki a nagy kihívásnak, hogy közülük soha még soha nem szerveztek táborot, a határozottságuk és elszántságuk garantálta a várható sikert. Mivel szerettünk volna valamilyen módon mi is hozzájárulni a szervezéshez, pontokba szedve összeírtuk a tavalyi tábor tapasztalatait és tanulságait, valamint felleltároztuk és elrendeztük a várfalvi EKE-várnál levő szervezési kellékeket. Továbbá átadtuk a tavaly létrehozott weboldalt, hogy nekik csak az

ziseként egy idilli kempinget választottak közel a táborhelyhez, kis tóval és csodás kilátással a Kakastaréjra. A regisztrációt a sátor-tábor mellett lévő mezőgazdasági épületben alakították ki, és idén-től bankkártyával is lehetett fizetni a helyszínen, ami nagyban felgyorsította a folyamatot. Mivel tavaly fel-alá rohagáltam a regisztráció első két napjában, most jól esett beülni az önkéntesek közé, s fogadni az érkező résztvevőket, segíteni nekik a túrák kiválasztásában s átadni az ajándécsomagot. A Havas Tamás és lánya, Pancsi vezette csapat nagyon ügyesen megoldotta a logisztikát: a helyszínen regisztrálók külön csapatnál jelentkeztek be, az előre regisztráltak több asztalnál is véglegesíthették a túrafoglalásukat, a részvételi díjak bevételezésével pedig külön

dolgozott azért, hogy megvalósuljon a tábor.

Az elkövetkezendő három napban a túrák kerültek főszerpbe, a színes felhozatalnak köszönhetően pedig mindenki megtalálhatta a számára legmegfelelőbb útvonalat. Én abban a privilégiumban részesültem, hogy mindhárom nap más-más túrára osztottak be segédnek, így szerdán a Szaplonca-kőhöz, csütörtökön a Lóhavasi-vízeséshez és Aranyos-Beszterce-tóhoz (Radnai-havasok), pénteken pedig a Fekete-hegyre (Mogosa) jutottam el. Mivel kedves túravezető társaim nem róttak rám sok teendőt, én is ugyanúgy élvezhettem a túrázást, mint a résztvevők, ráadásul pedig nagyon vagány embereket ismerhettem meg és izgalmas beszélgetésekben merülhettem el, miközben a kilométereket róttam. Nádudvary Györgyvel két nap is együtt túráztunk, így megismerhettem a történetét, hogy miként sodorta az élet Hollandiába, s ámulattal hallgattam, hogy családjával minden évben visszajárnak a táborba, már több mint 20 éve. Ekkor értettem meg igazán, hogy mit is jelent az embereknek az EKE Vándortábor: a gyökerekhez való visszatérést, a kapcsolatépítést, ráadásul pedig Erdély különböző szegleteinek felfedezését, ahova egyébként lehet, hogy sosem jutnának el.

Még rengeteg élményről számolhatnék be, ha az újság hasábjai nem szorítanának terjedelmi korlátok közé, viszont amit elengedhetetlen megemlítenem, az a csütörtök esti, zseniális hangulatú kvíz, amelyet Kovács Zsolt (Kozsó) kvízmester vezetett, valamint a péntek esti táborüzes gitárest, amely során a The Phoenix SM együttes fergeteges bulit csapott. Azt is pozitívumként emelném ki, hogy a Facebook-kommunikáció nagyon jól működött, Vajda Béci fotós hihetetlen gyorsasággal és hatékonysággal osztotta meg az adott napról készült fényképeket és

videóösszeállításokat, emellett a fontos információkat is azonnal közzétették online. Bár szinte minden túrára busszal kellett eljutni, a logisztika ügyesen ki volt alakítva, Fehér Anetta pedig profin kézben tartotta a koordinálást, s ügyesen orvoslta a váratlan helyzeteket (például amikor lerobbant egy busz). Emellett megoldották az olimpia közvetítését a rendezvénysátorban, és minden este vetítettek mesét a gyerekeknek, a listát pedig folytathatnánk. Végezetül pedig őszinte elismerés jár Bartha Botinak, a tábor szívének, lelkének, agyának, aki az elmúlt egy évben időt és energiát nem sajnálva keményen dolgozott a tábor megvalósításáért, lelkesedésével pedig másokat is inspirált és motivált, így sikerült egy szuper csapatot maga mellé állítania. Az 1301 résztvevő nevében szeretnék ismét köszönetet mondani mindenkinek, aki kicsit is hozzájárult egy ilyen színvonalas tábor megszervezéséhez, hiszen kétség kívül állíthatom, hogy életre szóló élményekkel hagytuk magunk mögött Aknasugatagot.

Csoportkép a Lóhavasi-vízesés előtt

arculatot és a tartalmakat kelljen frissíteniük, emellett felajánlottuk a walkie-talkie-k és elsősegélycsomagok kölcsönadását is. Természetesen bármilyen kérdéssel fordultak hozzánk az év folyamán, megpróbáltunk készségesen válaszolni, tanácsot adni, hiszen nekünk is nagy segítséget jelentett az előző évek szervezőinek tapasztalata.

Aztán hirtelen elrepültek a tavaszi és nyári hónapok, július végén pedig izgalommal telve útnak indultunk Máramaros felé, hogy belevezzük magunkat az egyhetes kalandba. Aknasugatagra érkezve kellemes látvány fogadott, hiszen a tavasszal megtekintett sátor-tábor területe most sokkal zölddebb és élettel telibb volt, a sátrak nagy része már állt, visszaköszöntek a tavaly forradalmasított tusalók, a nagy rendezvénysátornak is megtalálták a helyet, ráadásul pedig egy gyerekarkot is kialakítottak. Szerencsére a hely adottságainak köszönhetően nem kellett foglalkozni a színpaddal, mert ott állt a tér közepén. Az önkéntesek bá-

csapat foglalkozott. Minden résztvevő kapott egy-egy kártyát, amin írta az általa választott túra nevét és a napot, amelyre jelentkezett, ezt pedig cserélgethették egymás között a túrázóknak. Mivel nem volt ivóvíz a sátor-tábor területén, minden táborlakó kapott egy 5 literes vizet, amit egy másik csapatnál lehetett átvenni. A mosolygós, végtelenül türelmes lányoknál lehetett amúgy az előre rendelt túrapólót is beszerezni, valamint befizetni a következő napi menüre. Kül-ső szemmel úgy tűnt, hogy minden sokkal gördülékenyebben működik, mint tavaly, mert nekik sikerült jobban elkülöníteniük s megfelelően leosztani a különböző feladatokat. Bár az önkéntesek közül kevés személyt ismertem, mégis mindenki nagyon kedvesen fogadott, így gyorsan megtaláltuk a közös hangot. Már első pillantásra az volt a benyomásom, hogy összehozták, profi csapat áll a szervezés mögött, majd megtudtam, hogy kb. 10-15 ember az utolsó másfél hónapban elhivatottan és aktívan

Októberi bakancslista

■ **Október 2. (szerda):** Hagyományos séta a Páter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson.

■ **Október 5. (szombat):** Gyalogtúra: Gorbó-gerinc – EKE-forrás – Gorbó-patak völgye (18 km, 300 m szintemelkedés). Indulás reggel 9-kor a monostori végállomástól. Szervező: Csorba Anna.

■ **Október 9. (szerda):** Hagyományos séta az István-forráshoz (9 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson.

■ **Október 12. (szombat):** A Pocsoválistei- és Ronkiszorosok látványos őszi körtúrája (14 km/700 m/7 óra). Utazás mikrobusszal. (Ha betelnek a helyek, kiskocsikkal is lehet csatlakozni.) Indulás 7.30 órakor a volt Flip üzlettel (buszmegálló, Mihai Viteazul/volt Széchenyi-tér 9A szám) szembeni parkolóból. További információk és bejelentkezés a honlapon, vagy Facebook-oldalon. Szervező: Mezei Elemér. ♦ Gyerektúra a Brüll-kilátóra (10 km). Találkozás a Bükkben, a Kerécsárda melletti parkolóban reggel 9 órakor. Túravezetők: Lukács József és Veres Ágnes.

■ **Október 13. (vasárnap):** Autóbuszos kirándulás Szászavincire, a zagyvízzel elárasztott falu körbejárása. Gyalog 14 km, szintkülönbség alig van. A nehézfémekkel szennyezett, kénsavas zagytározó az elmúlást, a halált jelenti, de színe a fénytörés miatt, a szivárvány színeit hordozza. Indulás: 7 órakor a Fliptől. Bejelentkezés előzetesen online vagy telefonon október 4-ig. Szervező: Kovács D. Zsuzsa.

■ **Október 16. (szerda):** Hagyományos séta a Cérna-forráshoz (8 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson.

■ **Október 17. (csütörtök):** Tisztújító és alapszabálymódosító EKE-közgyűlés 18 órától az Apáczai-líceum dísztermében. Megkérünk minden tagtársat, hogy amennyiben ideje engedi, vegyen részt a gyűlésen, emellett értesítse azokat, akik nem olvassák az újságot és internetet sem használnak. Szeptember folyamán és október elején várjuk a jelöléseket a tisztségek betöltésére.

■ **Október 19. (szombat):** Őszi színek kavalkádja a Bélavárán (10 km, 800 m teljes szintemelkedés). Mivel a terep helyenként meredek, sziklás, csúszós, nagyon javasolt a túrabot használata. Utazás kisbusszal, bejelentkezés előzetesen online október 14-ig. Túravezetők: Boér Botond és Kismihály Boglárka.

■ **Október 20. (vasárnap):** Kerékpáros palacsintatúra a pusztatopai palacsinta sütődéhez (80 km). Útvonal: Kolozsvár – Kajántó (Chinteni) – Bodonkút (Vechea) / Diós (Deuşu) – Báboc (Băbuţiu) – Solyomkő (Şoimeni) – Magyarújfalú (Vultureni) – Magyarfodorháza (Fodora) – Nagyesküllő (Aşchileu) – Kisesküllő (Aşchileu Mic) – Pusztatopa (Topa Mică) – Kajántó (Chinteni) – Kolozsvár. Találkozás 9 órakor a vonatállomás előtt. Szervező: Szima Márton.

■ **Október 23. (szerda):** Hagyományos séta a Rejtett-forráshoz (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson.

■ **Október 26. (szombat):** Buszos kirándulás a kalotaszentkirályi Csipkebogyó-fesztiválra. Indulás reggel 9-kor a Fliptől. Bejelentkezés előzetesen online, vagy telefonon október 18-ig. Szervező: Molnár Ildikó.

■ **Október 25–30. (péntek–szerda):** Kerékpározás és fürdőzés Bogács környékén (naponta 40-65 km-es túrák). A szállásról mindenkinek saját magának kell gondoskodnia, a szervező csupán a túrák levezetését vállalja. Indulás Kolozsvárról pénteken, október 25-én délután, hazautazás szerdán, október 30-án. Szervező: Szima Márton.

■ **Október 30. (szerda):** Hagyományos séta a Páter-gerincen (7 km). Találkozás 10 órakor a monostori végállomáson.

Ügyfélszolgálat

Keddőtől péntekig előzetes telefonos egyeztetés alapján (Kolozsvár, Magyar/21 Decembrie 1989 utca 116., az udvarban a bal oldali épület). Irodavezető: Kismihály Boglárka (0771-535848). Pénztár: az ügyfélszolgálati irodában. Figyelem! Október 21–23. között irodánk zárva. További naprakész információk a honlapon (ekokolozsvar.ro) vagy az egyesület Facebook-oldalán (EKE – Kolozsvár1891)

Túravezetők, szervezők elérhetőségei

Csorba Anna 0740-407652
Kertész Levente 0740-082002
Kismihály Boglárka 0771-535848
Kovács Zsuzsa 0747-070790
Mezei Elemér 0724-892797
Molnár Ildikó 0742-471280
Szima Márton 0766-703575
Veres Ágnes 0723-159000
Elnök: Kovács Diószegi Zsuzsa 0747-070790
Irodavezető: Kismihály Boglárka 0771-535848